

Koliko so trditve dr. Richarda Hessa utemeljene in v praksi uporabljive, mi ni znano, ker teh metod pri nas še nismo preizkusili. Kakor dr. Hess sam pripominja, morajo biti ti preventivni ukrepi ponovljeni po nekaj letih. Poleg teh sredstev navaja še druga, kakor spiralne žice itd., kar pa je vse povezano s kritičnostjo materiala in višino stroškov.

Kakor že rečeno je najučinkovitejše sredstvo, da obvarujemo naše gozdove pred to škodo, odstrel divjadi. Ker pa je naravno, da je kljub škodi, ki jo povzroča divjačina gozdu vsak pravi gozdar poleg zaščitnika in vzgojitelja gozdov tudi ljubitelj narave, ne bo šel pri tem predaleč in se bo omejil samo na skrajno potrebno mero. Dokazano je, da je divjačina, posebno jelenjad, velik škodljivec gozdov. Gojenje gozdov lahko tolerira divjačino samo v tolikšni meri, v kolikor ni številčno premočna. Stalež divjačine mora biti torej omejen. Naravno je, da zavisi stalež divjačine od drevesne vrste, načina gospodarjenja, jakosti sečenj, terena, nadmorske višine, trave in drugih gozdnih zelišč itd.

Medtem ko so si v preteklosti veleposestniki iz pretirano lovske strasti lahko privoščili neplansko gojitev divjačine, dandanes to ni več možno, niti v državnem niti nedržavnem sektorju. Da je stalež jelenjadi nepravilen, je iskati vzrokov v nesmotrnih gojitvenih principih. Lovstvo bi moralo imeti v vidiku strogo selekcijo in pravilno razmerje med jeleni in košutami.

Ako hočemo napraviti nekakšen zaključek glede preventivnih ukrepov proti škodi po jelenu, bi bilo to takole:

Obvarovanje površine z ograditvijo, vzgajanje drevesnih vrst, katerih plodovi služijo divjačini za hrano; da posekamo jelko v zimskem času tako da damo divjačini možnost, da objeda popje in poganjke, ko je visok sneg; s polaganjem zadostne količine krme pozimi in v začetku pomladi. Krmišča morajo biti postavljena tako, da so dostopna čim večjemu številu divjačine. Postavljena naj bodo v starejših sestojih, kajti v mladih sestojih in kulturah povzroča divjačina preveč škode. Končno naj bodo krmišča razporejena enakomerno po celem gozdu in ne koncentrirana.

ALBERT BOIS DE CHESNE OSEMDESETLETNIK

Dne 8. julija letošnjega leta je obhajal življenjsko osemdesetletnico A. Bois de Chesne, znan slovenski javnosti po svojem alpskem botaničnem vrtu »Julijana« v Trenti, o katerem smo že pisali v 5.—7. številki našega lista.

Jubilant je potomec francoske hugenotske rodbine, ki se je zatekla v Ženevo in si pridobila švicarsko državljanstvo. Rodil se je in živi v Trstu. Po poklicu je gozdarski inženir, bolj znan pa je kot botanik in velik ljubitelj naših Julijskih Alp. Bil je prijatelj in sodelavec znanega alpinista in planinskega pisatelja dr. Jul. Kugyja, po čigar spisih je dobil alpski botanični vrt »Julijana« svetoven sloves.

Bois de Chesneovo zanimanje za rastlinstvo sta vzgajala in oblikovala dva slavna botanika: v gimnzijski dobi tržaški profesor Edvard Pospichal, s katerim je potoval po našem krasu, med visokošolskimi študijami v Zürichu pa profesor Karl Schröter, veliki raziskovalec alpske vegetacije. Na mnogih potovanjih po

Alpah je preučeval življenje alpske flore in se skoraj pol stoletja pripravljaj na uresničenje svoje zamisli, da osnuje v naši prelepi Trenti alpski botanični vrt. Uresničenju tega načrta je posvetil mnogo časa, študija, truda in denarja. Ko so bili zgrajeni znanstveni temelji in izpolnjeni materialni pogoji, je z znanstveno vestnostjo in otroško ljubeznijo snoval in urejal svoj trentarski alpinetum. Sam pravi, da je hotel osnovati »biološko-geografski alpski vrt«, nekak živi herbarij, kjer naj bi bile zbrane vse floristične lepote in značilnosti Julijskih Alp. To se mu je v veliki meri tudi posrečilo, vendar je moral zaradi prenizke lege botaničnega vrta nekatere občutljivejše visokogorske rastline stalno obnavljati z novimi presadbami s planinskih rastišč. Za opravljanje vrtnarskih poslov in zbiranje planinskih cvetlic je dal izšolati Antona Tožbarja ml. iz Trente in Ano Kavc iz Soče.

Med drugo svetovno vojno je bil alpinetum »Julijana« močno zanemarjen in je skoraj propadel. S prizadevanjem Gozdarskega instituta Slovenije in ostalih zainteresiranih ustanov se je že dostojno obnovil ter se bo še izpopolnil in razširil. Bois de Chesne je zaradi te obnove zelo vesel. V pismu, kjer se zahvaljuje za »Gozdarski vestnik« s člankom »Alpski botanični vrt Julijana v Trenti«, piše: »Članek gospe dr. Ane Budnar, ki obravnava alpski botanični vrt »Julijana« od moje ustanovitve l. 1926., me je zelo zanimal. Z veseljem gledam, da ni zagotovljeno samo njegovo nadaljevanje, marveč tudi njegovo povečanje in njegov razvoj. To delo spremljajo moje srčne želje.«

Naša skrb in naše prizadevanje za alpski botanični vrt v Trenti naj bo njegovemu ustanovitelju v zadoščenje ob 80. življenjski obletnici in obenem naše priznanje za njegovo stvariteljsko delo.

M. Wraber

IZ PRAKSE

NARAVNO POMLAJEVANJE BUKOVIH GOZDOV

Pogosto se slišijo tožbe, da se v tem ali onem gozdnem predelu bukev ne pomlaja, ker seme ni kalivo.

Pripominjam, da pomanjkljivo pomlajevanje bukve nima vzroka v nekalivosti semena, kakor se navadno domneva, marveč da je krivda drugod. Večkrat se bukev ne pomlaja zaradi slabega gospodarjenja, bodisi da je bila sečnja premočna ali prešibka in je zato sklep krošenj preveč pretrgan ali pa pregost. Največkrat je vzrok slabemu pomlajevanju predebela plast bukovega listja. Bukovo seme sicer vzkali, toda mlade klice s svojimi nežnimi koreninicami ne morejo predreti debele plasti nestrohelega bukovega listja, da bi se zakoreninile v tleh in zato usahnejo. To se rado dogaja zlasti v hladnih, vlažnih senčnih legah.

V takem primeru mora priti gozdar naravi na pomoč. Majhen trud se mu bo obilno poplačal. Z grabljami naj prerahlja bukovo listje in ga zgrabi na kupčke, preden bukov žir dozori in začne odpadati. Seme, ki je padlo na zemljo, bo vskalilo, kalčki se bodo prijeli ter zrastle v mladice in drevesca. S prerahljanjem oziroma z grabljanjem debelih plasti bukovega listja smo dosegli še nekaj. Pognali smo divje svinje, ki se kaj rade zadržujejo v bukovih gozdovih, kjer se nabira listje v debele plasti, da po njih nijejo in si iščejo hrane, med drugim tudi žir.